

Mestečko Oslany 1670 – 1914 (1938)

Opis na úrovni archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1571_10149	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Mestečko Oslany	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1670 – 1914 (1938)	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit of description (quantity, bulk, or size)	0,40 bm (5 kusov listín po roku 1526, 9 úradných kníh, 1 archívna škatuľa spisov)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Mestečko Oslany	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Prvá písomná zmienka o Oslanoch pochádza z roku 1254. Už vtedy boli Oslany centrom osobitného obvodu, ktorý patril k zvolenskému kráľovskému domíniu. V listine z roku 1310 sa spomína osliansky komitát, o dvadsať rokov neskôr Oslany patrili do Tekovskej stolice. Z vlastníckeho hľadiska boli majetkom zvolenského hradu. Po cirkevnej stránke patrili do oslianskeho cirkevného dištriktu, ktorý patril v rámci ostrihomskej arcidiecézy do tekovského arcidiakonátu. Existenciu samostatnej farnosti Oslany potvrdzujú pápežské desiatky z roku 1332. Oslany sa v priebehu stredoveku a novoveku formovali ako závislá poddanská obec – mestečko. Ich prvými vlastníckmi od roku 1254 až do začiatku XVI. storočia bola zemepanská rodina Oslanských, neskôr sa vlastníci často menili. V portálnych súpisoch sa ako majitelia	Dejiny správy pôvodcu

		uvádzajú Michal Marsocký, Mikuláš Gotoj, rodina Chiciových a Geciových. V XVII. storočí sa mestečko dostalo pod správu Pálfiovcov v rámci bojnického panstva. Z hľadiska správnej organizácie Tekovskej stolice boli Oslany sídlom slúžnovského okresu až do zániku monarchie s dvomi výnimkami a to počas trvania jozefínskej reformy župy centrom tzv. Oslianskeho traktu a v čase Bachovho absolutizmu pripadli do Dolnonitrianskej župy. Od roku 1820 boli Oslany sídlom pošty, v polovici XIX. storočia sídlom okresného súdu. Pôvodcom fondu je mestská rada, čiže obecné predstavenstvo. O vzniku a vývoji oslianskych samosprávnych orgánov sa nezachovali vo fonde žiadne dokumenty. Na čele mestečka stál volený richtár, ktorý spolu s členmi magistrátu, od druhej polovice XIX. storočia zabezpečoval výkonnú moc. Mestečko zamestnávalo aj vlastných sluhov, strážnikov či hlásnikov. Členom obecného predstavenstva bol aj sirotsky otec, ktorý popri starostlivosti a titorstva o siroty spravoval aj miestny sirotinec.	
3.2.3.	Archival history	Hoci boli Oslany z hľadiska správnej organizácie Tekovskej stolice významným mestečkom a zároveň sídlom slúžnovského úradu, nezachovala sa žiadna zmienka o spôsobe uchovávaní a ukladania písomností mestečka. Pravdepodobne, tak ako tomu bolo zvykom v iných mestečkách, spravoval ich mestský pisár a ukladal v truhlici. Mestečko sa v tomto období neriadilo žiadnym kancelárskym poriadkom, svoje písomnosti ukladalo chronologicky a od XIX. storočia došlé spisy ukladali podľa evidenčných čísiel. Z dôvodu nízkeho počtu zachovaných spisov predpokladáme, že veľká časť písomnosti mestečka bola zničená.	Dejiny archívneho fondu
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	Fond Mestečko Oslany bol prevzatý do archívu 20. júla 1962 a zapísaný pod prírastkovým číslom 91. Písomnosti odovzdal Okresný archív Topoľčany, pobočka Partizánske.	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and content	Listiny vydané iným vydavateľom pre mestečko (originály, overené a neoverené odpisy) – mandáty, privilegiálne listiny s jarmočnými výsadami a regálnymi výsadami panovníkov, úradné a hospodárske knihy, spisy najmä nariadenia, obežníky stolice, bojnického panstva, dohody s panstvom, spory Oslan s bojnickým panstvom, odvolania, podania sťažností, potvrdenia pre obyvateľov mestečka, dohody, výpisy z pozemkovej knihy, listy vlastníctva, usporiadania vlastníckych vzťahov, žiadosti mešťanov, kúpnopredajné zmluvy.	Obsah a rozsah archívneho fondu
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Nie je známe.	Vyraďovanie a hodnotenie

3.3.3.	Accruals	Fond je uzavretý a prírastky sa neočakávajú.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Štruktúra archívneho fondu po diplomaticko-chronologickom usporiadaní a sprístupnení: Mestečko Oslany: I. Listiny I.a. Listiny vydané v mimomestskej produkcii I.b. Odpisy listín II. Knihy II.a. Knihy súdne II.b. Knihy hospodárske III. Spisy	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcií
3.4.3.	Language/scripts of material	latinský, maďarský, slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	Fond sa zachoval neúplný, torzovitý, v dobrom fyzickom stave, okrem úradných kníh, ktoré sú poškodené.	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Štátny okresný archív Prievidza v Bojniciach. Mgr. Miroslav Perniš: Mestečko Oslany 1670 – 1914 (1938), inventár, Bojnice 2002, evid. č. 3623.	Vyhľadávacie pomôcky

3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, pracovisko Archív Bojnice, Tehelná 18, 972 01 Bojnice	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Kópie neboli vyhotovené.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Obvodný notársky úrad v Oslanoch 1891 – 1945 (1950)	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publication note	Bilčík, Jozef – Obert, Štefan – Vitek Ernest. <i>Spríevodca po okresných archívoch v Nitre, Prievidzi a Topolčanoch</i> . Bratislava: Slovenská archívna správa, 1975, 542 s. <i>Informatívny sprievodca štátnych archívov Slovenskej republiky II/2</i> . Bratislava: Ministerstvo vnútra SR, odbor archívnictva a spisovej služby, 2001, 346 s. Kolektív autorov: <i>Oslany 1254 – 2004</i> , Oslany: Obec Oslany, 2004, 121 s, ISBN 80-969160-7-6	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Fond spracoval a inventár vyhotovil v novembri 2001 až februári 2002 Mgr. Miroslav Perniš. Opis fondu vypracovala Zuzana Kotianová v apríli 2017.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	07. 04. 2017	Dátum vyhotovenia opisu